

ת"פ (חיפה) 52899-07-22 - מדינת ישראל נ' מואטז טואטחה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 52899-07-22 מדינת ישראל נ'
טואטחה(עציר)

לפני כבוד השופט גיל קרזבום

בעניין: המאשימה
מדינת ישראל

נגד

הנאשם
מואטז טואטחה (עציר)

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע בעבירות של הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, ועבירה של סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 לחוק העונשין (שתי עבירות).

עובדות כתב האישום בו הורשע הנאשם

2. במועד הרלוונטי לכתב האישום, התגורר הנאשם עם אמו סבתיה טואטחה ("המתלוננת") שתי אחיותיו, מונא אבו חדרה וניהייא טואטחה בבית פרטי ("הבית") בג'סר א-זרקא. ממול הבית התגוררה אחות נוספת של הנאשם, נאדיה דמלחי עם משפחתה.

בתאריך 15/7/22 בשעה 18:30 ישבו המתלוננת, מונא, ניהייא ודודתו של הנאשם, פאטמה במרפסת הבית. הנאשם ניגש למתלוננת ודרש ממנה כסף, ומשסירבה, איים עליה שישרוף את הבית אם לא תיתן לו כסף, וזאת על מנת שתיענה לדרישתו. בפחדה מהנאשם המתלוננת נסעה לתחנת משטרת ג'סר א-זרקא כדי להתלונן עליו. בשלב זה, הנאשם ניגש לבית נאדיה, ודרש גם ממנה כסף וזו השיבה שאין לה כסף, ובתגובה הנאשם איים גם עליה כי ישרוף את בית המתלוננת אם לא תיתן לו כסף, אולם נאדיה חזרה והשיבה שאין לה כסף. בסמוך לכך לפני השעה 19:18, הנאשם נכנס לבית ושילח בו אש במזיד, ונמלט מהמקום. כתוצאה מהשריפה נגרם נזק רב לבית ולתכולתו. שכנים ולוחמיי אש שהוזעקו למקום כיבו את השריפה.

ראיות המאשימה לעונש

3. הוגשו גיליון רישום פלילי של הנאשם (תע/2), גיליון רישום תעבורתי של הנאשם (תע/1), גזר דין בת"פ 31302-11-18 (תע/3), ופלט רשימת מאסרים (תע/4).

טיעוני המאשימה לעונש

4. המאשימה בטיעוניה הדגישה את חומרת עבירת ההצתה, טענה לצורך בהחמרה בענישה, הפנתה לפגיעה בערכים המוגנים ביחס לעבירת ההצתה לרבות הצורך בשמירה על חיי אדם, שלום הציבור ורכושו מפני גרימת מפגעים סביבתיים בעיקר בשל הפוטנציאל לגרמית נזק רב לגוף, לרכוש ולסביבה. ולעניין עבירת הסחיטה באיומים הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו שעניינם חירותם, כבודם, שלווה נפשם וביטחונם של המתלוננים כמו כן האוטונומיה שלהם לרצון חופשי, והפגיעה בסדר הציבורי ובשלטון החוק. המאשימה ביקשה לראות בכלל העבירות בהן הורשע הנאשם כאירוע אחד. בכל הקשור לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, טענה כי הנאשם הוא המבצע הבלעדי של העבירות, וכי עבירת ההצתה בוצעה לאחר שקילה ותכנון לאחר שהנאשם איים על אמו ואחותו ומשלא נענו דרישותיו הצית את הבית. המאשימה הדגישה כי מדובר בנאשם בגיר שהיה מודע היטב למעשיו, הבין את מלוא משמעותם ותוצאותיהם, הוא אינו סובל מלקויות כלשהן, אינו קרוב לשום סייג לאחריות פלילית, לא היה במצוקה נפשית ולא קדמה למעשיו התגרות כזו או אחרת. המאשימה הדגישה את הנזקים הכבדים שנגרמו לבית ובפרט לקומה הראשונה, ולנזק שהיה עלול להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה, והדגישה את העובדה שבזמן ההצתה אחיו של הנאשם שהה בקומה השנייה והוצא מהבית על ידי השכן מוחמד עמאש. עוד ציינה כי רק בנס הקומות העליוניות לא נפגעו באופן משמעותי. בכל הקשור לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנתה לעובדה כי הנאשם ניהל את משפטו עד תום ולא חסך בזמן שיפוטי יקר ולא חסך את עדותיהם של המתלוננת ובני משפחתו. הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם אשר כולל 6 הרשעות קודמות בגין עבירות רכוש, אלימות, סמים ותעבורה, כאשר הנאשם ביצע העבירה הנוכחית חרף קיומו של מאסר על תנאי בר הפעלה למשך 6 חודשים. בכל הקשור למדיניות הענישה, הפנתה לפסיקה רלוונטית וטענה למתחם עונש הולם שנע בין 4.5 ועד 7 שנות מאסר בפועל. במכלול הנסיבות, ובהעדר שיקולי שיקום עתרה למקם את עונשו של הנאשם ברף העליון של המתחם תוך הפעלת המאסר המותנה באופן מצטבר. בנוסף, עתרה להטיל על הנאשם עונשי מאסרים מותנים, פיצוי כספי וקנס.

ראיות ההגנה לעונש

5. הוצג מכתבה של הגב' מור, סטודנטית לעבודה סוציאלית, ממנו ניתן ללמוד כי היא מאמינה בנאשם שילך בעתיד בדרך טובה. כן הוצג מכתב מ"מטופלי צעד ראשון" ממנו

עולה כי הנאשם עבר דרך ארוכה ומסע החלמה בצורה חיובית ומוצלחת.

טיעוני ההגנה לעונש

6. ב"כ הנאשם הפנה ל לנסיבותיו האישיות של הנאשם, בין היתר להיותו גרוש, אב לילד, ועבד לפרנסתו טרם מעצרו. ביקש שלא לזקוף לחובתו את ניהול התיק, שכן זכותו הנאשם להילחם על חפותו. עוד ביקש להתחשב בתקופה הארוכה בה הנאשם נתון במעצר עד תום ההליכים וציין כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, ומבלי להמעיט בחומרתן, ציין כי עבירת הסחיטה באיומים בוצעה בתוך המשפחה בלהט הרגע ומתוך כעס, ובהתאם טען לפגיעה בינונית בערכים החברתיים המוגנים. באשר לעבירת ההצתה ציין כי מדובר באירוע שאינו מתוכנן שהתפתח במהלך ויכוח, בשעת טיפשות ללא הפעלת שיקול דעת ומתוך כעס. הדגיש את העובדה שהנאשם לא הצטייד מראש באמצעים מיוחדים לצורך ביצוע ההצתה, לכך שמדובר בהצתת חדר אחד, מבלי שנגרם נזק רב, שגם הוא תוקן בסיוע כספי של הנאשם. עוד הפנה לעובדה כי אמו ואחיותיו ובני משפחתו סלחו לו, ומבקשים את שחרורו. בהתייחס לעברו הפלילי, טען כי אינו מכביד והפנה לעובדה כי העבירה האחרונה הינה משנת 2018. באשר למדיניות הענישה, חלק על המתחם לו טענה המאשימה, הפנה לפסיקה רלוונטית וביקש לקבוע מתחם עונש הולם אשר נע בין שנה ועד 3 שנות מאסר בפועל. הפנה להמלצות ועדת דורנר לגבי ההשלכות הקשות של מאסרים קצרים על נאשמים. לאור כל האמור לעיל, ביקש להתחשב בנאשם, לעזור לו לחזור לחיי הנורמטיביים, ולהסתפק בימי המעצר בהם היה נתון.

7. הנאשם עצמו הצטער על מעשיו, וציין כי הפיק את הלקחים הנדרשים. ציין כי הוא עציר ללא בעיות משמעת עם המלצות טובות. הדגיש את געגועיו לבנו, וציין כי הוא בקשר עם בני משפחתו ופעל לתיקון הנזקים להם גרם. עוד סיפר על עצמו כי הוא אדם טוב המנהל אורח חיים נורמטיבי, וכי עתיד להמשיך ולעבוד לאחר שחרורו ממאסר.

דיון

קביעת מתחם העונש ההולם

8. פרק ו' סימן א' 1 לחוק העונשין דן בהבניית שיפוט הדעת השיפוטי בענישה (סעיפים 40א-טו) וקובע בין היתר, כי העיקרון המנחה בגזירת הדין הינו עקרון ההלימה, קרי קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת האשמה של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטלים עליו (ס' 40 א). ראשון השיקולים הוא הלימה ואחריו שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, אשר נגזר מחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הערך החברתי עליו יש להגן, מידת הפגיעה בערך זה, ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס לאותה עבירה.

9. הערכים החברתיים הקשורים בעבירת ההצתה הינם הצורך להגן על: שלום הציבור וביטחוננו; על זכות הקניין והרכוש; השמירה על ערך החיים; שלמות הגוף; השלווה והביטחון האישי. כך גם אין להתעלם מהנזקים הסביבתיים שעלולים להיגרם משריפות. על חומרתה של עבירת ההצתה והפוטנציאל ההרסני הטמון בה, ניתן גם ללמוד גם מהעונש המרבי שנקבע בצידה (15 שנות מאסר). בתי המשפט חזרו הדגישו את חומרתה היתרה של עבירה זו, גם במקרים בה הנזק היחיד הינו רכושי (ר' ע"פ 728/13 עוידה נ' מדינת ישראל, וע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל), זאת מפאת הפוטנציאל הממשי לגרימת נזק לגוף. מדובר בהתנהגות עבריינית הפוגעת לא רק בנפגע העבירה שרכושו ניזוק אלא בכלל הציבור שתחושות ביטחוננו ואיכות חייו נפגעים. חומרתה של העבירה נובעת גם מעצם טיבה של ה"אש" שהשליטה בה קשה ולעיתים בלתי אפשרית, ובהתפשטותה גורמת כאמור לנזקים קשים לרכוש וגוף. בהתאם, נקבע לא פעם כי ככלל, יש להטיל בגינה של עבירת ההצתה עונש של מאסר בפועל (ר' ע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני). על חומרת עבירת ההצתה ושיקולי הענישה בגינה נאמר בע"פ 2939/19 חלפון נ' מדינת ישראל: "**בהצתה טמון נזק הרסני. אש המתפשטת באופן בלתי מבוקר זורה הרס, ומסכנת את האדם ואת החי, את הגוף ואת הרכוש. לא בכדי עמד בית משפט זה על חומרת עבירת ההצתה, ודומה כי אין צורך להכביר בכך מילים. עם זאת, טווח הענישה בגין הצתה אינו אחיד, ובקביעתו יש ליתן את הדעת, בין היתר, לתוצאות ההצתה, לפוטנציאל הסיכון הגלום בה, לתכנון מוקדם ולעברו של המצית**".

10. הערכים המוגנים העומדים ביסוד עבירת הסחיטה באיומים הינם פגיעה בשגרת החיים ובזכות הקניין והחירות, בשלום הציבור וביטחוננו, חופש הבחירה ושלוות הנפש. מדובר בעבירה הפוגעת פגיעה קשה בעצמאותו של הקרבן. לא בכדי נקבע עונש של תשע שנות מאסר להבדיל מאותם במקרים בהם הקרבן לא נעתר לפעולות הסחיטה - ר' בהקשר זה ע"פ 395/22 פלוני נ' מדינת ישראל. בית משפט עמד לא אחת על חומרתה של עבירת הסחיטה באיומים ועל הצורך להטיל בגינה ענישה מוחשית הכוללת רכיב ממשי של מאסר בפועל: "**סחיטה באמצעות איומים פוגעת באופן ניכר בשלום הציבור, בשגרת חייו ובביטחוננו. עבירה זו פוגעת במרקם חייהם של הנסחטים, במישור האישי והכלכלי. המבצע אותה בוחר לעשות לעצמו דין עצמי ופוגע בקניינו ובחירותו של קורבן העבירה [...]. מסכת האיומים שאותה מפעיל הסוחט כלפי הנסחט עלולה פעמים רבות לכפות על הנסחט 'קשר של שתיקה' אשר יקשה עליו להתלונן. מדיניות ענישה מחמירה עשויה לסייע בשבירת קשר השתיקה. יש בכוחה לתמרץ את הנסחט להתלונן ולהרתיע את הסוחט" (ע"פ 5769/14 אלרואי נ' מדינת ישראל). בע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל נאמר בהקשר זה כי: "**מלבד הפגיעה החמורה בקורבן, טמונה בה פגיעה במרקם החברתי וביכולתנו להתנהל כחברה דמוקרטית, בה חירות הפרט וחופש הבחירה הם מושכלות יסוד. נטיית הפסיקה להחמיר עם מי שהורשע בעבירה של סחיטה באיומים, נובעת הן מחומרתה כאמור והן****

מהקושי האינהרנטי של קורבן עבירה זו להתלונן, נוכח מערכת הכוחות שנוצרת בינו לבין הנאשם ו"קשר השתיקה" המאפיין אותה. ענישה מחמירה מטרתה, אם כן, לאותת לקורבן כי קיים מענה למצוקותיו ולעודדו לשבור את "קשר השתיקה".

נסיבות ביצוע העבירות

11. מידת הפגיעה בערך המוגן משתנה בהתאם לנסיבות. יש להבחין בין הצתה של נכס ללא חשש להתפשטותה של האש, לבין מקרה בו האש עלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר. כן יש לבחון את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש. למותר לציין שהצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף או בנפש גם אם שלא במתכוון, חמורה בהרבה.

12. נסיבות ביצוע העבירות פורטו במסגרת תיאור עובדות כתב האישום. בכל הקשור לעבירת הסחיטה באיומים שהושמעו באוזני המתלוננת ובתה, הרי שלא מדובר באיום סרק, אלא באיום ספציפי, ממוקד וחמור, כאשר הנאשם התכוון לדבריו, ואף מימש את דבר האיום. חומרה נוספת קשורה בעובדה שהנאשם איים פעמיים, פעם על אמו ובהמשך על אחותו.

באשר לעבירת ההצתה, גם אם לא מדובר בתכנון מוקדם ומפורט, הרי שקדמו למעשיו מחשבה ותכנון ולו ברמה הבסיסית. אשר לנסיבות ביצוע ההצתה הרי שהן חמורות יחסית, זאת בהתחשב בעובדה שמדובר בבית מגורים הסמוך לבתים נוספים והאש יכלה בנקל להתפשט ולגרום לנזקים ברכוש ובגוף. כפי שהסתבר במהלך שמיעת הראיות, בזמן ההצתה אחיו של הנאשם היה בקומה השנייה והיה זה השכן שהוציא אותו מהבית, כך שרק במזל האירוע הסתיים ללא פגיעה או מוות. יובהר בהקשר זה, יש להניח לטובת הנאשם שהוא לא ידע ולא חשד שאחיו בבית, אך יש בכך כדי ללמד על פוטנציאל הנזק הרב הטמון בעבירת ההצתה.

יצוין כי לאש התלווה עשן הדליקה, שבפני עצמו יכול לגרום לפגיעות גוף ואף למוות.

למרבה המזל, האש לא התפשטה לחדרים אחרים, אך אין לזקוף זאת לזכותו של הנאשם, כי אם לעובדה שהיו אלו השכנים ולוחמי אש שהוזעקו למקום וכיבו את השריפה. הנזקים שנגרמו לא היו זניחים אך גם לא גבוהים במיוחד.

כך גם אין להתעלם מהעובדה שהנאשם נמלט מהמקום מבלי לעמוד על תוצאות מעשיו, ובכך גילה אדישות לאפשרות התפשטות האש.

חומרה נוספת יש בעובדה שהנאשם ביצע את העבירה כלפי בני משפחתו ביניהם אמו הקשישה.

חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הינו מלא ומוחלט, הוא הבין את הפסול במעשיו, את השלכות מעשיו, ויכול היה להימנע מביצוען, אך הוא בחר שלא לעשות כן.

13. במכלול הנסיבות, אני סבור כי במקרה זה הפגיעה בערכים המוגנים הינה משמעותית ויש למקמה ברף הבינוני גבוה ביחס לכלל העבירות.

מדיניות הענישה והפסיקה הנהוגה

14. בחינת מדיניות הענישה בעבירת הצתה מלמדת על מנעד ענישה רחב יחסית הכל בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה. בע"פ 4743/22 מדינת ישראל נ' פלוני הנאשם הורשע באישום הראשון בעבירות של הצתה, התפרצות לבניין שאינו מקום מגורים או תפילה, והסתייעות ברכב לביצוע פשע, ובאישום השני בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, בכך שנכנס לאולם תצוגת הרכבים הצית רכבים ונגרמו נזקים בסך כולל של למעלה ממיליון ₪. נקבע מתחם עונש הולם באישום הראשון שנע בין 18 ועד 34 חודשי מאסר ונגזרו 27 חודשי מאסר בפועל בגין שני האישומים. ערעור על קולת העונש התקבל באופן שעונשו של הנאשם הועמד על 5 שנות מאסר בפועל. בין היתר נאמר כי: "**מעשה ההצתה יוצר מצב ומקום סיכון שלאדם אין שליטה עליו - אש. רבות נכתב על המסוכנות שטמונה בעבירת ההצתה... האש היא אכזרית. היא חמקמקה. היא עוצמתית. הסכנה הטמונה בה היא רבה, ותוצאותיה אין לשער. האש יכולה להתפשט תוך שניות ודקות. היא יכולה לגרום לנזק אדיר לרכוש. היא יכולה לגרום למוות. האש לא מבדילה בין אדם אחד לאחר, או בין מי שמעורב בסכסוך כלשהו - "היעד" של מבצע העבירה - לבין צד שלישי חסר מזל אשר היה במקום הלא נכון בזמן הלא נכון... לא בכדי הביטוי "כאש בשדה קוצים" מצא מקומו בשפתנו - באש יש פוטנציאל להרס ולחורבן, והיא מתפשטת במהירות. מי שמבצע את עבירת ההצתה, למעשה לוקח בחשבון שמרגע השלכת הגפרור, הגחל, או הסיגר, משתנה נוסף נכנס לתמונה, עליו אין לו שליטה, ושהנזק הפוטנציאלי ממנו הוא רחב היקף - האש... אוי לגפרור שהצית להבה, ולא בכדי אנו מוצאים בפסיקה הנוגעת לעבירת ההצתה ביטויים בנוסח "ראשיתה גפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות" (עניין עמארה, בפסקה ה(1)); "מעשה הצתה ראשיתו ידועה, ואחריתו מי ישורנה" (ע"פ 6466/18 ראגאבי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 [פורסם בנבו] (1.5.2019)). בת"פ 6378/18 שלמה חג'י נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירות של הצתה והיזק בזדון, בכך שהצית מחסן בבניין מגורים, עת המתלונן ובני משפחתו שהו בדירה. רעיית המתלונן התעוררה למשמע פיצוץ מחוץ לדירה וראתה פיח שחדר לדירה. כתוצאה מההצתה נגרם נזק לרכוש. לא נגרם נזק לגוף, אף כי ההצתה התרחשה בבניין מגורים ובסמיכות לארון גז. נקבע מתחם עונש אשר נע בין 24 ועד 52 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם בעל עבר פלילי מכביד הוטלו 36 חודשי מאסר בפועל.**

ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 1951/14 באב"י מקונן נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בהצתת חנותו של המתלונן בעת שהחנות הייתה סגורה וריקה מאדם. נקבע מתחם עונש החל מ-2.5 ועד 4.5 שנות מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 30 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירה של הצתה של פנצ'ריה הסמוכה למקום מגורים. נקבע מתחם עונש הולם בין 2-5 שנות מאסר בפועל. על הנאשם נגזרו 24 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. ערעורו על חומרת העונש נדחה. בע"פ 7139/13 טרפה צקול נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירות של הצתה והיזק בזדון, בכך שהצית חדר אותו שכר בבית באמצעות מצת וסדין ולאחר מכן ברח מן החדר. נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין שנתיים ועד 4 שנות מאסר בפועל, ונגזרו 24 חודשי מאסר בפועל תוך הפעלת מאסר מותנה חלקו המצטבר וחלקו בחופף כך שסך הכל הוטלו עליו 27 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל באופן שמתחם העונש ההולם הועמד על תקופה שבין שנה לשלוש שנות מאסר, ועונשו של הנאשם הועמד על 18 חודשי מאסר בפועל תוך הפעלת מאסר מותנה כך שסך הכל הוטלו 21 חודשי מאסר בפועל, וזאת בין היתר נוכח העובדה שהנאשם הצית את החדר לאחר שראה שכל דיירי הבית נמצאים מחוץ למבנה, והוא היה במצב נפשי קשה. בע"פ 2939/19 חי יוסף חלפון נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירות של הצתה, תקיפה סתם, איומים, היזק בזדון והעלבת עובד ציבור, בכך שנכנס לדירת אחותו, גידף אותה, שפך נוזלים על רכוש ואיים לשרוף אותה. המתלוננת, נכה הנעזרת בכיסא גלגלים או בקביים לצורך התניידות, הצליחה לצאת בזחילה מהדירה, נעלה את הדלת ואמרה לנאשם שתתקשר למשטרה. הנאשם שפך חומר דליק בדירה והצית אותה ותכולת הדירה נשרפה כליל. נקבע כי מתחם הענישה בגין ההצתה שבין 3 לבין 6 שנות מאסר. על הנאשם בעל נסיבות אישיות קשות ועבר פלילי שכלל הרשעות בעבירות רכוש ואלימות נגזרו 58 חודשי מאסר, הופעלו שני מאסרים מותנים בחופף. ערעור הנאשם על חומרת העונש נדחה. בע"פ 8125/15 דמיטרי פרוקופנקו נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירות של הצתה ואיומים, בכך שעל רקע סכסוך בין הנאשם לבין שכנתו הצמיד ניירות וקרטונים לדלת הדירה והצית אותם, בשעה שהמתלוננת ובתה ישנו בתוך הדירה. כתוצאה מההצתה נגרם נזק לחלקה התחתון של הדלת ועשן חדר לדירה. נקבע כמתחם העונש ההולם נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר. על הנאשם שרמתו השכלית הוגדרה כנמוכה עד גבולית הוטלו 22 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה.

15. באשר לעבירה של סחיטה באיומים בע"פ 1430/12 אבולקיעאן נ' מדינת ישראל המערער הורשע בעבירות סחיטה באיומים, סחיטה בכח ואיומים בכך שבעת שהועסק כקבלן משנה סחט במשך מספר חודשים באיומים כספים בשווי של כמאה ושלושים אלף שקלים וגרם לקבלנים אחרים נזקים של עשרות אלפי שקלים. בית המשפט המחוזי גזר 12 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. ערעור על גזר הדין נדחה. בע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל המערער ונאשם נוסף סחטו מחייל במספר הזדמנויות אלפי שקלים. נקבע מתחם עונש הולם שבין 18-48 חודשי מאסר בפועל. נגזרו 24 חודשי מאסר בפועל.

ערעור על גזר הדין נדחה. ע"פ 1725/07 **מדינת ישראל נ' פלוני** המשיב 1 הורשע בעבירה של סחיטה באיומים והמשיב 2 בעבירת סיוע לסחיטה באיומים בכך שהמשיב 1 פנה למנהל תחנת הדלק בדרישה לקבל את הניהול על התחנה אחרת ימשכו הפריצות אליה והמשיב 2 סייע בידיו בכך שחיזק את דבריו. על המשיב 1 נגזרו 24 חודשי מאסר בפועל ועל המשיב 2 שישה חודשי מאסר בפועל. במסגרת הערעור הוחמר עונשם והועמד על 30 חודשים ו- 8 חודשים בהתאמה. בע"פ 3316/15 **אלכסיי בנימוב נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירות של סחיטה באיומים בכך שסחט את המתלונן לשלם עשרות אלפי שקלים על רקע היותו של המתלונן אסיר שיצא לחופשה ונדרש להבריח סמים. על הנאשם הוטלו 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 45,000 ₪. הנאשם בעל עבר פלילי הכולל 7 הרשעות ביניהן הרשעה קודמת בעבירה של סחיטה באיומים. ערעור על חומרת העונש נדחה, תוך שבית המשפט מדגיש כי העונש שהוטל על המערער הינו מקל בע"פ 3541/19 **פלוני נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירות של סחיטה באיומים וסחיטה בכוח. הנאשם ואדם אחר סיכמו ביניהם לסחוט באיומים את המתלונן, חייל המשרת בצבא הסדיר, תוך הטלת אימתם עליו, תוך הצגת מצגי שווא על מנת שיעביר להם כסף. בעת התרחשות האירועים המתוארים באישום הראשון, היה הנאשם קטין ואילו באירוע השני היה בגיר וביצע את המעשים לבדו. ביחס לאירוע השני נקבע מתחם ענישה של 6 עד 12 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם נוכח גילו הצעיר ומשיקולי שיקום הוטלו 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי ותשלום פיצוי למתלונן. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 1389/13 **גפיס רזיב נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירות של סחיטה בכוח (רישא) וסחיטה באיומים, בכך שהגיע לביתה של המתלוננת ודרש ממנה להפסיק יחסיה עם אחיו, כאשר המתלוננת ביקשה ממנו לעזוב את הדירה התיז עליה ועל ביתה חומר דליק מבקבוק שהביא עמו וצעק לעברה כי בכוונתו "לשרוף את כולם". בנה של המתלוננת הצליח להוציא מידי הנאשם את החומר הדליק כשהגפרורים נותרו בידי הנאשם. המתלוננת נמלטה לדירת השכנים כשהנאשם מנסה להשיגה ומוסיף לאיים עליה ועל משפחתה. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 3 לבין 5 שנות מאסר בפועל. על הנאשם, נעדר עבר פלילי הוטלו 4 שנות מאסר בפועל לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך 10,000 ₪. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 5769/14 **אלרואי נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בשתי סחיטות חד-פעמיות שלא נמשכו זמן ושלא התממשו בסך של כרבע מיליון ₪ (באישום אחד - 200,000 ₪ ובאישום השני - 40,000 ₪) נקבע מתחם עונש הנע בין 18 ועד ל-36 חודשי מאסר לכל אישום. על הנאשם בעל עבר פלילי מכביד נדון לעונש של 5 וחצי שנות מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל באופן שעונשו של הנאשם הופחת ל-60 חודשי מאסר בפועל. בע"פ 7166/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בסחיטה חד-פעמית באיום בהפצת תמונות המתלונן מקיים יחסי מין. נקבע מתחם עונש הנע בין 18 ועד ל-48 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם בעל עבר פלילי הושת עונש של 40 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה.

16. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין כאשר מתחמי הענישה נעים בין 18 ועד 67 חודשי מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין 20 ועד ל-45 חודשי מאסר בפועל.

17. ההגנה הפנתה למספר פסקי דין כאשר מתחמי הענישה נעים בין של"צ ועד 16 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם בתיק זה

18. הצדדים מסכימים כי מדובר באירוע אחד ויש לקבוע מתחם ענישה אחד. עמדת הצדדים מתיישבת עם העובדה שמדובר באירוע מתמשך אחד, כאשר העבירות כולן שלובות האחת בשנייה, הן ביחס לציר הזמן והן ביחס למסכת העובדתית, וגם אני סבור שיש לקבוע מתחם עונש הולם אחד ביחס לכלל העבירות.

העונש המרבי הקבוע בחוק בגין עבירת הצתה עומד על 15 שנות מאסר. העונש המרבי הקבוע בחוק בגין עבירת סחיטה באיומים, הינו 7 שנות מאסר.

19. לאחר ששקלתי את חומרת העבירות, נסיבות ביצוען כמפורט לעיל, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנהוגה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם צריך לכלול רכיב של מאסר בפועל שלא יפחת מ- 32 חודשים ולא יעלה על 60 חודשים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

20. לקולה אני מביא בחשבון את הבעת החרטה בדבריו האחרונים של הנאשם בפני בית המשפט, את נסיבותיו האישיות, בין היתר היותו גרוש ואב לילד. כך גם אין להתעלם מתקופת המעצר הארוכה בה הנאשם נתון עד היום (כידוע תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר). משקל נוסף יינתן להשפעה שעלולה להיות למאסר ארוך על הנאשם ומשפחתו ובפרט על בנו הקטין. עוד אביא בחשבון את העובדה כי בני משפחת הנאשם סלחו לו ומבקשים את חזרתו לביתם. כן יינתן משקל למאמצי השיקום של הנאשם כעולה מהמכתבים שהוצגו בפניי ומדברי הנאשם עצמו.

21. לחומרה יש להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם הכולל 5 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות של גניבה מרכב, חבלה במזיד ברכב, פריצה לרכב בכוונה לגנוב, סמים, פציעה כשהעבריין מזויין, הפרת הוראה חוקית ועוד. כך גם אין להתעלם מהעובדה שהנאשם ביצע את העבירות כשתלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בר הפעלה למשך 6 חודשים.

22. בכל הנוגע לקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, לאור מכלול הנסיבות אני סבור שנכון להטיל על הנאשם מאסר בפועל לתקופה המצויה בשליש התחתון של המתחם עם נטייה למרכז המתחם.

23. בכל הקשור לרכיב הפיצוי לאור תקופת המאסר אותה הנאשם עתיד לרצות, מצבו הכלכלי של הנאשם העובדה כי נפגעות העבירות סלחו לו, והעובדה שהנאשם פעל לתיקון הנזקים שנגרמו לבית, אני נמנע מהטלת רכיב זה.

אופן הפעלת המאסר המותנה

24. בכל הנוגע לאופן הפעלת המאסר המותנה, הכלל הוא שעונש מאסר על תנאי אשר מופעל ירוצה באופן מצטבר לעונש המאסר שגוזר בית המשפט בשל העבירה הנוספת (ראו סעיף 58 לחוק העונשין). גם ההלכה בסוגיה זו ברורה, וקובעת כי מאסרים מותנים יש להפעיל באופן מצטבר והפעלתם באופן חופף תתאפשר רק כאשר קיימים טעמים המצדיקים זאת. ר' ע"פ **4654/03 ווליד נ' מדינת ישראל**. בית המשפט לא יטה להקל עם הנאשם ולא יחפוף את עונשי המאסר, ככל שהעבירות בהן הורשע הינן חמורות יותר, ככל שקשות נסיבות ביצוען, וככל שיש בביצוען משום פגיעה קשה בערכי היסוד החברה בה אנו חיים (ע"פ **6535/01 קוזירוב נ' מדינת ישראל**, ע"פ **1899/04 ליבוביץ נ' מדינת ישראל**).

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הוראת החוק, וההלכה שנקבעה בעניין, אני סבור שבמקרה זה לא מתקיימים טעמים המצדיקים את הפעלת המאסר המותנה באופן חופף למאסר בתיק זה. העבירות בגינן הוטל המאסר המותנה הינן עבירות רכוש והעבירה הנוספת הינה עבירת רכוש חמורה (הצתה), והדבר מהווה שיקול משמעותי להפעלת המאסר המותנה באופן מצטבר. כך גם יש לתת משקל לשיקולי ההרתעה הפרטניים עת הנאשם חוזר ומבצע עבירות חמורות. על הנאשם להפנים את העובדה שעונשי מאסר מותנים שובר בצדם, וככל שמבוצעת עבירה נוספת, יופעל המאסר המותנה באופן מצטבר.

בהתאם, אני סבור שיש להפעיל את המאסר המותנה, באופן מצטבר.

25. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

אני גוזר על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 42 חודשים.

אני מפעיל את המאסר המותנה בתיק 31302-11-18 שהוטל על הנאשם ביום 14/07/2019 בבית המשפט השלום בחדרה למשך 6 חודשים, באופן מצטבר למאסרו בתיק זה.

סה"כ ירצה הנאשם 48 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מתאריך 17/07/22 ועד היום.

אני גוזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של הצתה או עבירה של סחיטה באיומים או עבירה של סחיטה בכוח ויורשע בגינה.

אני גוזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של אימים או ויורשע בגינה.

הנאשם ישלם קנס כספי בסך 6,000 ₪ או 40 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם עד ליום 01/01/2025.

יש לשלם את הקנס לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות". מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו). במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' תמוז תשפ"ד, 10 יולי 2024, בנוכחות הצדדים.